



# ВОЛИНСЬКІ ЕПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

За єдину Українську Помісну  
Православну Церкву!

Часопис  
Волинської єпархії  
Київського Патріархату

№ 11-12 (60-61) листопад-грудень 2009 р.



З нагоди свята Покрови Пресвятої Богородиці 14 жовтня у столиці на майдані перед собором Святої Софії відправлено всеукраїнську молитву «Під Покровом Божої Матері». Патріарх Київський і всієї Руси-України Філарет разом із єпископством, духовенством нашої Церкви відслужив молебень з акафістом Пресвятій Богородиці, звернувся до пастви з вітальним словом. Наша єпархія взяла найактивнішу участь у цій молитовній акції. Як це фіксує світлина протоієрея Віталія Собка, під проводом архієпископа Луцького і Волинського Михаїла до Києва прибули 150 священнослужителів, зокрема, канцлер протоієрей Микола Цап, обласний декан протоієрей Іван Семенюк, декан кафедрального собору Святої Трійці протоієрей Микола Нецкар, декани єпархії, намісник луцького Замкового монастиря Архангелів ігумен Святополк (Канюк). Разом із душпастирями в богослужінні взяли участь близько 400 мирян із нашого краю.

## З ЦЕРКОВНОГО КАЛЕНДАРЯ

### 28 листопада – мучеників і сповідників Гурія, Самона та Авива

На межі III й IV століть один воїн-гот, який служив у сирійській Едесі, одружився з місцевою благочестивою дівчиною Євфимією, поклявшись її матері перед гробницею цих святих, що завжди любитиме й поважатиме свою дружину. Після закінчення військової служби він, узявши жінку, повернувся на батьківщину. По приїзді виявилось, що гот обманув кохану: тут у нього була дружина, а Євфимію примусили стати рабинею. Їй довелося витерпіти багато знущань і принижень. Коли ж народила дитину, то ревнива готчанка отруїла малю. Євфимія звернулася з молитвою-плачем до мучеників Гурія, Самона й Авива – свідків присяги неправдомовця, і за їхнім заступництвом Господь позбавив жінку страждань, чудесним чином перенісши в Едесу, до ма-



тері. За деякий час гота-клятвопорушника знову послали на службу в це місто. Едеса дізналася про його злочин і, за наказом правителя, чоловіка було страчено.

Із такою історією пов'язують те, що троє цих святих є покровителями побожних сімей, щасливого шлюбу, мирного родинного життя. Нерідко сучасні подружжя не беруть до уваги духовних принципів співжиття. Тому сім'я розпадається при виникненні перших випробувань.

Цим, до речі, особливо переймаються у Володимирському жіночому монастирі Різдва Христового. Вже рік тут щопонеділка служать акафіст Гурію, Самонові й Авиву, молячись за українські сім'ї, за справжню, жертвенну любов у них, терпеливість, щоб на першому місці в подружжях було християнське благочестя.

Протоієрей  
Віталій СОБКО

### 20 грудня – святителя Амвросія Медіоланського

Одне з найбільших міст Італії Мілан колись називалося Медіолан. Славне воно багатьма великими іменами, а святителем Амвросієм чи не найбільше.

Народився він 340 року, тобто за 37 літ відколи Римська імперія стала християнською, часто-густо формально. Імператор-християнин ще мав язичницьке звання «верховний первосвященик» (культу Зевса), поганські капища утримувались державним коштом, на самісінькому Капітолійському пагорбі в Римі жриці-весталки підтримували «священний» вогонь, у сенаті стояв ідол – зображення богині перемоги...

А в середовищі правдивих християн були тоді звичаї, що нині вже давно вийшли з ужитку. Так, єпископа обирали на вічі всі вірні єпархії, Хрещення немовлят було можливе хіба що при небезпеці смерті, тому дорослі по кілька років проходили т. зв. оголошення – готувались до цього таїнства.

Амвросій зріс у вельможній, багатій сім'ї, здобув добру освіту і зробив стрімку кар'єру: у 34-ри вже був консульським префектом провінцій Лігурія й Емілія, тобто правителем цих областей. Але все ще лишався оголошеним, хоча підлеглі вже добре знали його як істинного Христового учня.

І ось тут настали вибори нового єпископа Медіолана. Тривали вони довго і бурхливо. Тоді це місто, і ці землі, і всю імперію роздирали боротьба православних з аріанами. Дійшло на тому вічі аж до безпорядків, так що мусив прибути на нього сам консульський префект. І тут, за переданням, якась дитина вигукнула: «Амвросія – у єпископи!» Народ, зачувши це, став гукати: «Амвросія! Амвросія – у єпископи!»

Амвросій же, побачивши, що так обертаються справи, втік і з віча, і з Медіолана. Проте, як тоді казали, голос народу – голос Бога, і голос цей сподобався імператорові. Тож Амвросій, хочеш-не-хочеш, мусив вернутися до міста, за вісім днів пройшов усі ступені християнського посвячення і став єпископом Медіоланським.

Той голос на єпархіальних зборах дійсно був гласом згори, бо так появився у Церкві великий подвижник благочестя. Перше, що зробив новий владика, – розпродав усі свої маєтності й роздав убогим. Потім він провів реформу богослужіння, зокрема ввів розподіл співу на два криласи, розмірний такт, правильні ритми, різноманітні мелодії. Він і сам був автором близько тридцяти гімнів, зокрема славнозвісного «Тебе, Бога, хвалимо» (па-

Закінчення на 4 стор.

### Наша газета – у Вашу скриньку

Боголюб'язний читачу! Наш часопис – надійна підмога та корисний засіб у духовному житті православного християнина. Аби ця найпопулярніша волинська релігійна газета надходила Вам додому – випишіть її у будь-якому поштовому відділенні області, почина-

ючи з будь-якого місяця. Вартість одного примірника з доставкою – 1 грн 63 к. (без вартості приймання передплати). Індекс у поштовому каталозі обласної періодики – 91241. Архів основних публікацій «Волинських єпархіальних відомостей», оперативні церковні новини тощо – в інтернеті за адресою: [www.pravoslavja.lutska.ua](http://www.pravoslavja.lutska.ua)



## ХРОНІКА

## 3 днем ангела, владико!

13 жовтня, у день пам'яті святителя Михаїла, першого митрополита Київського і всієї Русі, наша єпархія відзначила день ангела архієпископа Луцького і Волинського Михаїла. У кафедральному соборі Святої Трійці відправили Божественну Літургію та подячний молебень. Із владикою співслужили канцлер протоієрей Микола Цап, декан собору протоієрей Микола Нецкар, ректор духовної семінарії протоієрей Ігор Швець, обласний декан протоієрей Іван Семенюк, усі декани, старший капелан єпархії протоієрей Олександр Безкоровайний, намісник Замкового монастиря Архангелів у Луцьку ігумен Святополк (Канюка) та інші священнослужителі.

Отець канцлер зачитав вітальний адрес духовенства, у якому відзначив зусилля архієрея щодо розвитку єпархії. Зокрема, було зазначено: «3 часу Вашого призначення на волинську кафедру зареєстровано ще 85 парафій, освячено 39 новозбудованих храмів і 42 місця під будівництво нових». Це, звичайно ж, лише мала частка невсипущих старань владики.

Високопреосвященний подякував священнослужителям і мир'янам за численні привітання і наголосив, що успіхи єпархії, однієї з найпотужніших у Київському Патріархаті, – це плід старань усієї волинської христобратії, та закликав і клір, і мир не покладати рук у Божих справах.

## 3 Богом, козаченьки!

Останніми роками дедалі більше українців об'єднують в різноманітні товариства, мета яких – своєрідна реконструкція різних періодів вітчизняної минушини. Серед них вирізняються громади зацікавлених козацтвом.

16 жовтня на Замковій площі в Луцьку відбулась урочиста посвята в козаки та берегині Всеукраїнської громадської організації «Українське реєстрове козацтво», що діє при Луцькому національному технічному університеті. На запрошення її генерал-полковника отамана окремої козацької дивізії Віктора Божидарника у посвяті взяли участь архієпископ Михаїл, старший капелан єпархії протоієрей Олександр Безкоровайний, священнослужителі кафедрального собору Святої Трійці.

Владика звернувся до молоді з напутнім словом, поблагословив на звершення добрих справ для блага України й окропив присутніх освяченою водою.

## У Києві

21 жовтня архієпископ Михаїл взяв участь у черговому засіданні Священного Синоду (владика – тимчасовий член цього органу управління Церкви протягом 2009 року), що його проведено під головуванням Патріарха Філарета. Офіційний сайт Київського Патріархату [Cerkva.info](http://Cerkva.info) повідомив, що ієрархи прийняли важливі кадрові рішення, благословили продовжувати розпочату підготовку до діалогу з УПЦ МП, розглянули інші поточні питання.

22 жовтня владика Михаїл разом із архієреями та іншими священнослужителями Київського Патріархату відзначив 14-ту річницю інтронізації Предстоятеля Церкви – Патріарха Філарета. З цієї нагоди у Володимирському соборі відслужили святкову відправу.

14–15, 20–22 листопада єпархіяльний архієрей взяв участь у Богослужіннях, пов'язаних із архієрейськими висвятами. Зокрема, владика долучився до відправ у Патріаршому соборі та Михайлівському Золотоверхому монастирі, під час яких через рукопокладання ієрархів керуючих справами Київської Патріархії архимандрит Єпіфаній (Думенко) став єпископом Вишгородським, вікарієм Київської єпархії, ієромонах Симеон (Зінкевич) – єпископом Дніпропетровським і Павлоградським, ієромонах Тихон (Петранюк) – єпископом Луганським і Стародільським.

22 листопада з нагоди Дня Свободи владика Михаїл побував в Українському

## ВОЛИНСЬКІ ІКОНИ



**Образ «Свята Варвара з житієм». Кінець XVII ст. Походить із Миколаївського храму с. Колмів Горохівського деканату. Матеріал: дерево (липа), левкас (грунт із крейди і клею), темпера; гравіювання, золочення. Реставровано 1988 року в Національному науково-дослідному реставраційному центрі, Київ. Експонується у Музеї волинської ікони.**

Святу Варвару – одну із п'яти жінок, удостоєних титулу великомучениці, – Православна Церква вшановує 17 грудня. Жила вона у фінікійському місті Іліополі в III–IV ст. Рано залишилася без матері, і її батько, вельможазичник Діоскор сам виховував доньку. Він збудував для неї особливий дім-вежу, щоб ніхто з простих людей не міг спілкуватися з нею, бо всіляко оберігав від впливу християн. Але розумна і вразлива дівчина, яка так любила спостерігати красу і гармонію навколишнього світу, сама стала усвідомлювати, хто є Творцем Всесвіту. Познаюмившись із дівчатами-християнками, Варвара пізнала суть віри Христової, перейнялася нею і прийняла Хрещення. Вирішивши присвятити себе Богу, вона стала дотримуватися посту і багато молитися. У збудованій для неї вежі Варвара наказала прорубати три вікна на честь Святої Трійці: Бога-Отця, Бога-Сина і Бога – Святого Духа, а на мармурі стіни зобразити хреста. Коли батько довідався про це, побив доньку, але Варвара не змінила свого рішення. Тоді Діоскор зрікся дочки і здав її місцевому правителю Мартіанові, який мордував дівчину і кинув її до в'язниці. Тут явився Варварі Сам Христос і зцілів її. Навіть зазнавши багато знущань, юна християнка відмовилася від ректиса від своєї віри. Варвару стратив власний батько. Це сталося 306 року після Різдва Христового. Того ж дня Діоскор та Мартіан загинули від удару блискавки. За жертовний подвиг заради Христової віри Варвара була причислена до лику великомучениць.

В Україну шанування святої Варвари прийшло разом з Християнством. За переказами, у 1108 році її мощі привезла до Києва з Константинополя грецька царівна Варвара, дружина київського князя Михаїла-Святополка, правнука Володимира Великого. На Волині шанування Варвари набу-

ло особливого поширення у XVII–XVIII ст. Це було пов'язано з діяльністю Луцького Хрестовоздвиженського братства. Відомий дослідник історії Волині П. М. Батюшков стверджував, що при митрополиті Петрові Могилі член Братства Мозелі привіз із Греції до Луцька мощі Варвари (її ліву руку), які зберігалися у Хрестовоздвиженській церкві Луцька. Свідченням особливого ставлення краян до святої Варвари є велика кількість її образів, написаних волинськими іконописцями. Їх збереглося багато у храмах області, декілька – у Музеї волинської ікони.

Особливий тип так званих житійних ікон стає поширеним на Волині на початку XVIII ст. Характерним для їх композиції є те, що монументальний образ угодника в центрі оточений рамкою, котра складається з дрібних клейм (частин образу) із зображенням подій земного життя та чудес святого. Ряди клейм утворюють навколо центрального образу своєрідний вінок, сплетений із його чеснот і духовних дарів.

Зображення на іконі «Свята Варвара з житієм» належить до традиційної іконографічної схеми. Великомучениця зображена в повний зріст, у правій руці тримає меч – знаряддя її страти, у лівій – зелену пальмову гілку, символ безсмертя. Постає утілює характерні риси волинського малярства того періоду: поетичність образу, своєрідну гармонію і красу «ідеального» лику Варвари, м'яку пластику і невимуженість природного руху в поставі. Одягнена у червоно-білі, оздоблені золотим шиттям і тонким мереживом одязі, які контрастують із зелено-коричневим поземом ікони. Зліва і справа від постаті Варвари розміщено шість клейм, по три з кожного боку. Автор об'єднує всі клейма спільною темою – трагічними сценами з її життя.

Попри трагічність житійної оповіді, образ Варвари швидше ліричний, ніж драматичний, у ньому менше смутку, ніж світлої радості. Перед нами – вродлива, величава, з почуттям правоти і гідності з сильною волею, і водночас земна жінка. Її образ викликає піднесення і захоплення, зміцнює віру і вселяє впевненість.

**Ангеліна ВИГОДНИК,  
Людмила КАРПЮК, провідні наукові співробітніці Музею волинської ікони**

домі на урочистому заході, який очолив Президент України Віктор Ющенко.

## У монастирі

24 жовтня у чоловічому монастирі Святого і чудотворця Миколая, що в с. Жидичин Ківерецького деканату, відбулися III Миколаївські читання. Наукову конференцію організовано монастирем спільно з обласною організацією Українського товариства охорони пам'яток історії і культури. Сайт обителі [www.chernestvo.org.ua](http://www.chernestvo.org.ua) повідомляє: читання, які провели в рамках пам'яткоохоронної програми «Культурна спадщина Волині», присвячено пам'яті святителя і чудотворця Миколая Мирлікійського та преподобного Миколи-Святоші, князя Луцького. На честь другого святого, до речі, освячено чернечий храм.

Після Божественної Літургії та молебню, які очолив намісник монастиря ігумен Константин (Марченко), учасники читань – відомі історики й краєзнавці Києва, Львова та інших міст країни – представили дослідження книгодруків, іконопису, творів мистецтва, пов'язаних зі згаданими святами, порушували питання про шанування християнських угодників тощо.

Родзинка цьогорічної конференції – презентація відразу двох нових видань. Старший викладач Києво-Могилянської академії Сергій Горін запропонував загалу свою монографію «Жидичинський Свято-Миколаївський монастир». Ця наукова робота (понад 500 сторінок) викликає чималий інтерес не лише в наукових колах, але й серед пошановувачів древніх святих. А місцева краєзнавиця Іраїда Майданець представила цікаву книгу «Микола-Святоша – князь Луцький».

Учасників читань привітали гості: голова Ківерецької райради Андрій Манько, жидичинський селищний голова Олег Данкевич, головний отаман Волинського стрілецького братства Володимир Перчук та інші достойники.

29 жовтня архієпископ Михаїл під час чергового відвідання жидичинського монастиря заклад чернечий фруктовий сад. Ігумен Константин зазначає, що доглянутий сад, або, як кажуть по-старому, вертоград, – звичайна складова господарства майже кожного монастиря, який діє не в місті. Тож, слава Богу, жидичинська обитель розвивається, міцніє насаперед духовно, не забуваючи і про благоустрій спільнотного життя.

## Вічна пам'ять

28 жовтня єпархіяльний архієрей, канцлер протоієрей Микола Цап, декан протоієрей Микола Нецкар і духовенство кафедрального собору Святої Трійці взяли участь в урочистостях на Меморіалі пам'яті в Луцьку з нагоди 65-ї річниці визволення України від нацистів. Священнослужителі відправили заупокійну літію по загиблих на фронтах Другої світової війни, а присутнім ветеранам виголосили многоліття, побажавши міцного духовного й тілесного здоров'я.

## В Острозькій академії

30 жовтня архієпископ Михаїл побував в Острозі Рівненської єпархії, де взяв участь в урочистостях із нагоди 15-річчя відродження Національного університету «Острозька академія» та 4-ї річниці освячення її храму Преподобного Федора Острозького. У співслужінні з єпископом Вінницьким і Брацлавським Онуфрієм, настоятелем церкви протоієреєм Василем Жуковським та іншими священнослужителями владика відправив Божественну Літургію, подячний молебень, після чого було освячено ікону святителя Іова Борецького (цього угодника Божого канонізовано на Помісному Соборі Київського Патріархату 2008 року).

Пізніше волинський архієрей взяв участь в урочистій академії, а також оглянув оригінал славнозвісної Острозької Бі-

Продовження на 4 стор.



ВІДПОВІДЬ БОГОСЛОВА

# СВІЧКА ПЛАЧЕ, СВІЧКА ГАСНЕ...

А може, то гасне наша віра, заступаючись марновірством?

## Запитання

Коли молюся на панахиді за померлого батька – багато разів гасне або ж «плаче» поставлена за нього свічка. А під час поминальної молитви за спочилу маму – такого не буває, хоча свічки однакові й на свічник їх ставлю той самий. Чому?

## Відповідає ігумен Константин (Марченко)

Дуже часто в релігійному середовищі з'являються оповіді, не раз неправдиві, про різноманітні надзвичайні прояви світу духовного серед нас. Але занепокоєння викликає не стільки їх кількість, скільки бездумне сприйняття подібного як істини. Чимало марновірств пов'язано зі свічками. Помітила, наприклад, людина, що свічка за батька наче сльозами спливає, а за маму – ні, то й переймається: чи це не знак із потойбіччя?

Звичай християни розуміють, що свічка у храмі – лише символ. Символ нашого горіння перед Богом, його Пречистою Матір'ю, святими угодниками. Окрім того, це пожертва на потреби храму. Зрештою, гарна традиція, яка лишилась нам у спадок ще з перших віків Християнства. «Ніколи не відбувається у нас Богослужіння без світильників, – говорив учитель Церкви Тертуліан, – ми ж користуємось ними не лише для того, аби розігнати пітьму нічну, –

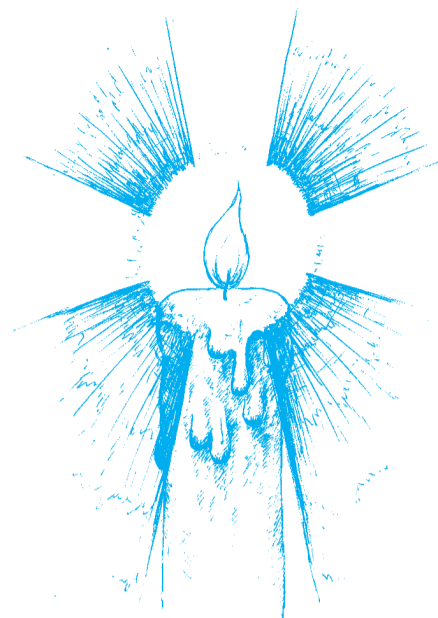
Літургія звершується у нас при світлі денному, але для того, щоб явити через це Христа – Світло несотворенне, без Якого ми і серед дня блукали б у пітьмі».

Кажучи, що через когось гасне свічка чи плаче, ми ніби стверджуємо, що померла людина чи якась духовна сила дивним чином гасить свічу, аби донести до нас таємну інформацію. Та чи так це насправді, чи може душа сигналізувати нам з того світу, закликаючи до якихось дій? Згадаймо славного євангельського бесіду багатого чоловіка з Авраамом: «А він [багатий чоловік] відказав: „Отож, отче, благаю тебе, щоб його [праведного Лазаря] ти послав у дім батька мого, бо п'ятьох братів маю, – хай він засвідчить, щоб і вони не прийшли на це місце страждання!“ Авраам же сказав: „Вони мають Мойсея й Пророків, – нехай слухають їх!“ А він відказав: „Ні ж бо, отче Аврааме, – але коли прийде хто з мертвих до них, то покаються“. Йому ж він відказав: „Як Мойсея й Пророків не слухають, то коли хто й із мертвих воскресне, – не йнятимуть віри!“» (Євангеліє від Луки, 16:27–31). Бачимо, що Авраам недвозначно вказує: вплив світу, де перебувають померлі, на нас – мінімальний.

Утім, якщо такий факт – плаче свічка, чи гасне, чи тріщить – бентежить наше серце, то варто не додумуватись до чогось надзвичайного, а відреагувати на нього

по-християнськи: посилити молитву за померлих, а то й переглянути все своє життя з його пріоритетами. Більше того, виникає запитання: що відбувається з нашою вірою? Можливо, самі того не помітивши, віру замінили на марновірство? Чому вперто відмовляємось просто прийняти науку Церкви, яка вчить нас вірити у загробне життя, у воскресіння, в милість Божу, – отже просто, нічого не додумуючи, молитися за душі померлих?

Не слід забувати про небезпеку, яку несуть спостереження подібного роду. Відомо, що рідна сестра язичництва – магія, тобто прагнення людини підкорити собі духовний світ. Святина в магії сприймається як автоматичний акумулятор благодаті, запорука успіху, оберіг. Магізм починається там, де все вкладається в прості правила і безпроблемні відповіді. Наприклад: «Щоб дитина не хворіла, її потрібно хрестити», «Щоб успішно йшла торгівля, потрібно освятити магазин», «Передати з іншим покійником взуття своїм рідним на той світ», «Поставити сорок свічок у різних монастирях» і таке подібне. Омана полягає в тому, що в наведеному переліку духовних, здавалось би, істин, нічого не сказано про внутрішній подвиг молільника, про його духовне стояння, покаяння, віру. Ми ж знаємо, що для набуття благодаті Святого Духа, того, що преподобний Серафим Саров-



ський називав ціллу життя, праця потрібна, і немаленька. А тут просто: водичкою покropив, через плече три рази сплунув, до «благодатного» старця з'їздив – і все в порядку.

Так і в нашому випадку. Замість молитви ми проводимо час у роздумах над дивним «посланням» і шукаємо якихось простих рецептів, аби свічка перестала гаснути.

Остерігаймося магізму. І, як написано в Посланні апостола Павла до филип'ян, (4:6), «в усьому нехай виявляються Богові наші бажання молитвою й проханням з подякою».

Ілюстрація Арсена ГРЕБЕНЮКА

Бажаєте одержати відповідь православного богослова на Ваші запитання? Надсилайте їх до редакції на адресу: 43025 Луцьк, Градний узвіз, 1 або телефонуйте – (0332) 72-21-82.

## ДУХОВНА ШКОЛА

### Собор волинських святих

Православний календар містить чимало днів прослави тих угодників Божих, життя яких пов'язано з історичною Волинню (тобто теперішніми Волинською, Рівненською, Житомирською областями, частиною Тернопільщини, Брестської області нинішньої



Білорусі та іншими прилеглими землями). А 23 жовтня наша Церква відзначає свято Собор волинських святих, тобто день їх спільної прослави.

За багаторічною традицією цього дня у луцькому кафедральному соборі Святої Трійці відправляють урочисте Богослужіння, а Волинська духовна семінарія (ВДС) проводить захід, що йменується актовим днем, або ж урочистою академією. Ниніш-

нє святкування відрізнялося більшою кількістю заходів, присвячених ушануванню всіх Божих угодників нашого краю.

Напередодні, 22 жовтня, у читальному залі бібліотеки ВДС відбулася богословська науково-практична конференція «Почаївська Свято-Успенська лавра – найбільша святина історичної Волині». Конференцію приурочено до 450-ліття принесення на Волинь чудотворної ікони Божої Матері, що невдовзі стала йменуватися Почаївською, та 350-річчя прославлення нетлінних мощей преподобного Іова Почаївського.

У конференції взяли участь: ректор ВДС кандидат богословських наук протоієрей Ігор Швець, проректор з наукової роботи кандидат богословських наук Василь Лозовицький, викладач кандидат богословських наук священник Степан Старевич, чимало інших теологів із Луцька, Острога, Рівного, Києва, історик-архівіст Володимир Рожко. Видано збірник із їхніми доповідями.

Також у семінарії цього дня провели презентацію нової книги учасниці наукового заходу Любові Василів-Базюк – історичної повісті «П'ять колосків».

23 жовтня Божественну Літургію і молебень у Троїцькому соборі відправили архієпископи Луцький і Волинський Михаїл, Черкаський і Чигиринський Йоан, єписко-



пи Вінницький і Брацлавський Онуфрій, Полтавський і Кременчуцький Федір, Дрогобицький і Самбірський Матфей, Кіровоградський і Голіванівський Марк. З ними співслужили канцлер протоієрей Микола Цап, ректор семінарії протоієрей Ігор Швець, обласний декан протоієрей Іван Семенов, декани епархії, викладачі й вихованці ВДС у священному сані. Співав семінарський хор під керівництвом Ірини Лесюк. До речі, більшість духовенства, яка взяла участь в урочистому служінні, – випускники Волинської духовної семінарії. Зокрема, це владика Федір, Матфей і Марк.

Під час Літургії виголосив проповідь єпископ Матфей. Згадавши непросте минуле духовного навчального закладу в Луцьку, він закликав вихованців наслідувати життєвий приклад волинських святих, бути достойними продовжувачами добрих семінарських традицій.

Владика Михаїл у своєму слові наприкінці відправив нагадав, що в історії Православ'я Волинського краю були дуже різні періоди: «Був час, коли наша віра процвітала, проте було й так, що поставало питання – чи ще є на Волині хоч хтось православний. А часи атеїстичних гонінь переважна більшість волинців ще пам'ятає». За словами Екклєзіаста, «буває щось, про що говорять: „дивись, ось це нове“; але раніше це було вже в віках». Тож високопреосвященний застеріг: «Нам невідомо, чи не вернуться колись важкі для Православної Церкви часи, тому завжди належить пильнувати нашої віри, як пильнували її ті Божі угодники, яких ми сьогодні споминаємо».

Того ж дня у народному домі «Просві-

та» відбулась урочиста академія. У доповіді ректор ВДС о. Ігор Швець зупинився на етапах історії навчального закладу аж від початків духовної освіти на Волині за Давньої Русі. Але безпосередньо відродження цієї семінарії, що нині існує як ВДС Київського Патріархату, сягає 1990 року. Тож нинішній актовий день – це початок підготовки до двадцятиліття.

Спогадами про семінарські роки поділився єпископ Полтавський і Кременчуцький, голова Синодального управління у справах молоді Федір (Бубнюк), виступили інші особи.

Цінними подарунками було нагороджено кращих студентів: Сергія Нарольського, Антона Березу, Миколу Гулака, студентку регентського відділення Наталію Чуйко.

Волинську семінарію привітали представники облдержадміністрації, Рівненської духовної семінарії.

Завершився захід концертом семінарських хорів (регентки Ірина Лесюк та Валентина Нідзельська), хорів Центру християнського виховання дітей і молоді (керівник Тетяна Толочко), архієрейського хору «Оранта» (художній керівник Василь Мойсіюк), багатьох мирських музичних колективів.

Звертаючись до учасників академії із заключним словом, владика Михаїл оголосив 2009/2010 навчальний рік у нашій епархії роком Волинської духовної семінарії.

Віктор ГРЕБЕНЮК  
Світлина Леоніда МАКСИМОВА,  
протоієрея Віталія СОБКА





## ХРОНІКА

*Продовження. Початок на 2 стор.*

блї, який меценати викупили в зарубіжного власника, щоб подарувати університетській бібліотеці.

### У Ковельському миському деканаті

8 листопада, у день спомину великомученика Димитрія Солунського, архієпископ Михаїл відвідав Свято-Димитрівську парафію. У співслужінні з миським і районним деканами протоієреями Анатолієм Александром і Іваном Бонисом, багатьма іншими священнослужителями владика відправив Божественну Літургію і хресний хід навколо собору. У проповіді високопреосвященний зазначив, що всі члени кожної громади, назвавши свій Божий дім ім'ям певного угодника, повинні вивчати його життє та постійно надихатися ним. Біографія Димитрія Солунського є чудовим прикладом для такого натхнення. Багато храмів нині збудовано, крім тих, що діяли досі. Але церкви будуть лише цегляними стінами, доки ми повсякчас не наповнюватимемо їх молитвами і благочестивими справами.

Архієрей відвідав також Благовіщенський собор цього міста, де триває реконструкція, архієрейським словом теж підбадьорив дух цієї парафії і її настоятеля протоієрея Василя Мичка.

### У Луцькому районному деканаті

10 листопада архієпископ Михаїл очолює святкову Літургію в Параскево-П'ятницькій церкві села Чаруків у її храмовий празник. Владика у співслужінні канцлера протоієрея Миколи Цапа, обласного декана протоієрея Івана Семеника, луцького районного й турійського деканів протоієреїв Володимира Присяжнюка й Миколи Даньківа, настоятеля громади протоієрея Ігоря Скиби та багатьох інших священнослужителів відправив Божественну Літургію і хресний хід навколо церкви.

На проповіді архієрей, зокрема, сказав: «Мучениця Параскева-П'ятниця була віддана Богу і ближнім, тож має бути прикладом для вас. Згадуючи факти її життя, маємо хоч би трохи наслідувати цю Господню угодницю. А вона була вірна Христові аж до страждальної смерті. Згадаймо ж недавні часи: далеко не кожен ходив до церкви і відкрито сповідував свою християнську віру: хтось боявся за посаду, а комусь і нічого було боятися, проте не ходив і не сповідував. Щоправда, були й такі, які мали що втрачати, але залишалися християнами. Тож приклад Параскеви нехай надихає всіх нас бути вірним Богу», – сказав високопреосвященний.

Цього дня тут сталася ще одна приємна подія: владика охрестив новонародженого сина о. Ігоря. Тож маленький Богданко поповнив чаруківську громаду.

Давнє, але молоде. Так можна сказати про село Промінь, сучасна назва якого вказує радянське походження. Але до 1964-го воно звалось Пільганів, давніша назва – Пулханів, а це, за переказами, відгомін того, що тут за часів монголо-татарської навали стояв воєвода Пулхан. Так це чи ні – невідомо. Відомо лише, що, згідно з археологічними даними, цьому поселенню не одне тисячоліття, а от перша письмова згадка походить із 1451 року. Михайлівський храм у селі зведено 1683-го. Стоїть він донині, щоправда не раз реставрований і ремонтований. Імена деяких священників, які служили тут у XIX й XX століттях, селяни пам'ятають і досі. Це заслуга вчителів і учнів місцевої школи – активістів краєзнавчого гуртка. Вони, зокрема вчителька християнської етики О. Дармовіс, допомагають протоієрею Володимирові Дрозду, що нині духовно опікає пільганівців, вивчати багату церковну історію села.

Заходами панотця та багатьох меценатів Михайлівський храм тепер – як лялечка. Лише пожертви родини В. Демчука

## З ЦЕРКОВНОГО КАЛЕНДАРЯ

*Закінчення. Початок на 1 стор.*

ра оте «верховний первосвященик», і щоб погасили на Капітолії «священний» вогонь, і щоб припинили утримувати поганські святини з державного бюджету, і щоб винесли із сенату статую Нікі... Адаже в той час це були не просто собі культурні символи, то були об'єкти язичницького поклоніння.

Був Амвросій і видатним теологом, і прекрасним організатором. Причому не зважав на особи. Одного разу імператор після чергової кривавої справи пішов до медіоланської церкви. Владика Амвросій зупинив його на порозі: «Людина, що пролила стільки крові, не може перебувати у храмі Бога миру». – «Але ж і біблійний Давид проливав кров, проте він серед святих», – заперечив йому мирський владика. «Ти наслідував Давида у гріху, наслідуй же і в каятті», – відказав Амвросій.

Настояв єпископ і щоб скасували в титулі імперато-

ра оте «верховний первосвященик», і щоб погасили на Капітолії «священний» вогонь, і щоб припинили утримувати поганські святини з державного бюджету, і щоб винесли із сенату статую Нікі... Адаже в той час це були не просто собі культурні символи, то були об'єкти язичницького поклоніння.

За чесність, непідкупність, великий внесок у богослів'я і церковну організацію ми ще з античних часів ушануємо цього святиця як одного з найбільших стовпів християнського правовір'я. Нині ж православні промовляють до нього: «Святителю Амвросію Медіоланський, моли Бога за нас!»



Віктор ГРЕБЕНЮК

## ВАРТО ЗНАТИ

### Проти епідемії

1 листопада архієпископ Луцький і Волинський Михаїл підписав спеціальне звернення щодо епідемії грипу. У документі владика пояснив позицію Церкви, яка в ці дні посилює молитовне служіння, закликає не поширювати паніку, прислухатися до поради лікарів, і, виявивши в собі перші ознаки хвороби, не йти до храму, а серйозно братися за лікування. На сайті Pravoslavja.lutsk.ua – повний текст документа.

А від 3 листопада архієпископ Луцький і Волинський Михаїл розпочав загальноєпархіальну акцію: до завершення карантину щодня з 14 години дзвонити не менш 10-ти хвилин у церковні благовісти задля подолання епідемії грипу. Владика й сам бив у дзвони кафедрального собору Святої Трійці, потім до цього долучилися присутні журналісти всеукраїнських і місцевих каналів і радіостанцій. Спустившись із дзвіниці, високопреосвященний відповів на запитання кореспондентів. Архієрей, зокрема, сказав: «Хвороби – це попущення Боже за наші гріхи. Але милостивий Господь не карає людство остаточно. Всевишній використовує створену Ним природу задля блага людей – супроти деяких її сил, шкідливих у цей час людям. Знаємо, наприклад, зі Святого Письма: коли вірні Єдиному Богові виходили з Єгипту і їх переслідували війська фараона, то води Червоного моря після Мойсеєвого звертання до Господа під потужним вітром розступилися і втікачі перейшли морем, наче сушею. І дзвони як форма нашого молитовного звернення – теж помічні проти хвороби. Адаже й учені довели: зву-

кові коливання певної частоти – саме такі, які видають ці музичні інструменти, – здатні знищувати віруси».

8 листопада з благословення архієпископа Луцького і Волинського Михаїла священнослужителі обласного центру провели хресні ходи та загальні молебні до святителя Миколая Чудотворця за подолання епідемії грипу, що тривала на Волині. Від луцьких храмів отці настоятелі з вірянами процесійно рушили до майдану, де споруджено пам'ятник покровителю Луцька – святителю Миколаю Чудотворцю. Дорогою душпастир окроплювали будинки освяченою водою, миряни йшли з прохальними приспівами, зверненими до Спасителя, Божої Матері, святого Миколая, великомучеників Димитрія Солунського (цього дня відзначали його свято) і Пантелеймона Цілителя, преподобного Агапіта, лікаря печерського, всіх волинських святих. Духовенство кафедрального собору Святої Трійці урочисто принесло сюди ковчежець із частинкою мощей мирлікійського святителя.

Молебен очолює канцлер протоієрей Микола Цап. Він висловив упевненість, що покровитель Луцька, як і колись, вислухає прохання вірних і епідемія вщухне. Про це ж говорив і миський голова Богдан Шиба, взявши участь у богослужінні й подякувавши присутнім за стійкість у православній вірі.

На завершення спільної молитви о. Микола поблагословив мощами молільників і все місто на чотири сторони світу.

Протоієрей Віталій СОБКО,  
Віктор ГРЕБЕНЮК

## ЛИСТ ДО РЕДАКЦІЇ

### Справжня

Усі знають мудрий вислів «Стався до інших так, як хотів би, щоб вони ставились до тебе». Близько до нього за змістом є заповідь, яку також знають усі: «Люби ближнього свого так, як самого себе». Усі знають, але не слідує цим настановам більшість із нас. Проте є люди, котрі намагаються чинити так, як вчить Божа Заповідь.

Однією з небагатьох таких людей є моя викладачка. Я дуже поважаю її не лише за професіоналізм і глибоку ерудицію, а насамперед за її християнські чесноти: доброту, людяність, смирення, терпеливість. Пам'ятаю, як під час перших пар цієї викладачки ми, студенти, переглядали між собою, посміхаючись, мовляв – «Дивна вона якась». Справді бо дивно, коли викладач говорить студентам: «Ви не нудьгували сьогодні на лекції? Я вас не стомила? Вибачте, якщо було нецікаво». І запитувала вона нас не тому, що хотіла у відповідь почути облесливу похвалу, а тому, що для неї дійсно важливо не обтяжувати собою, намагаючись зробити так, щоб ближньому (у нашому випадку – студентів) було добре.

І хіба не є дивним смирення викладача, що телефонує до студентки, щоб попросити вибачення? Причому вибачати їй не було за що, просто у дівчини самолюбство настільки велике, що вважає за образу зауваження викладача. Ця людина зі щирістю і легкістю робить те, що повинен робити кожен хрис-

тианин і чого робити більшості з нас не дозволяє гординя, – просить прощення. Наприклад, у відмінниці, котрій за екзамени поставила «чотири». Студентка й справді не знала на «п'ять», і як викладач ця жінка вчинила гарзд. Але як християнку її не могли залишити байдужими сльози, розпач тієї дівчини.

Ще однією рисою, що викликає у мене захоплення цієї людиною, є те, що вона позбавлена честолюбства, – гріха, на який хворіють майже всі, хто займає хоч якусь посаду, має владу. Професор, доктор наук, завідувач кафедри – і ніякої зверхності, намагання підкреслити свій статус, поставити співрозмовника «на місце».

У роботі – на лекціях, у статтях, виступах – моя викладачка завжди звертається до найважливішого для кожного християнина: як прожити з користю для ближніх і для своєї душі. Це єдиний викладач літератури з тих, що я знаю, який не розповідає «сухої теорії», а «сипле» на християнському аспекті в житті й творчості письменників. Це Луїза Оляндер – людина, що від усього серця намагається посіяти в наших душах ті ідеали християнського віврчення, якими керується й у власному житті.

Інна ВЕЖИЧАНІНА, редакторка  
інтернет-видання православної молоді  
«Перехрестя» (Pramol.rel.org.ua)

за останні чотири роки сягнули 30 тисяч гривень. Тож 21 листопада, у престольний празник, В. Демчук та М. Герасимчук були нагороджені благословенними грамотами владики Михаїла. Дякує настоятель і керівникові місцевого сільгоспдприємства «Промінь» Ю. Кучмі, і багатьом іншим небайдужим вірянам. Це завдяки їм усім Михайлівський храм у Пільганові молодіє.

### Новий осередок волинезнавства

Чимало волинян історичні події закинули до Канади. Там вони створили декілька організацій, зокрема Інститут дослідів Волині (ІДВ). Результатом роботи цієї наукової установи було видання багатьох цінних книг, а також часопису «Літопис Волині».

В умовах незалежності України та згаданого діаспори з'явилася необхідність перенести його основну роботу в рідний край. Декілька років тому було створено осередок Інституту дослідів Волині у Волинському національному університеті ім. Лесі Українки, який, поміж іншим, продовжує видання «Літопису Волині».

І ось нова звістка з офіційного сайту нашого Патріархату Cerkva.info: такий же осередок створено в Київській православної богословської академії (КПБА). Адаже в столиці, зокрема серед духовних осіб, є чимало волинян, які працюють на ниві волинезнавства. Це сталося за почином ректора, доцента, митрополита Димитрія (Рудюка), який звернувся з клопотанням до президента Інституту і Товариства «Волинь» у Вінніпезі доктора Сергія Радчука.

Установчі збори Відділення ІДВ при КПБА відбулися 10 листопада. Владика Димитрія обрано головою управи. Його заступником і скарбником Відділення стали випускники Волинської духовної семінарії: священник Віталій Клос (кандидат богословських наук, секретар вченої ради КПБА) і Володимир Вакин (кандидат богословських наук, викладач КПБА). У засіданні також взяв участь викладач нашої семінарії Володимир Рожко, дійсний член ІДВ.

### За кермом – із Богом у серці

«Автомобіль не має бути засобом для демонстрації сили, влади чи приводом для гріха» – це один із пунктів «Восьми правил водія», прийнятих візною сесією Всеукраїнської Ради Церков і релігійних організацій у Єрусалимі (ВРЦ). Рада Церков звернулася до керівництва країни й Державтоінспекції з проханням невідкладно розробити і впровадити законодавчі механізми, які б дівіше запобігли смертям на шляхах. Адаже щороку від автокатастроф в Україні гине 10 тисяч людей. Знизити смертність могли б, на думку духовних лідерів, якісні дороги, розмітки, відповідна інфраструктура, а також більш вимоги до навчання й дотримання правил новачками. У свою чергу глави Церков і релігійних організацій закликають молитися за свій народ, за спокій у країні, за лад на дорогах.

У зв'язку з тим, що наша Церква як член ВРЦ також підписала документ, 12 листопада архієпископ Луцький і Волинський Михаїл дав коментар із цього приводу представникам засобів масової інформації. «ДАІ в нашій країні ще з радянських часів виконує переважно каральну функцію. Але штрафи й інші подібні санкції або не дають ніякого ефекту, або дають мінімальний ефект. Тому водії в першу чергу повинні мати в серці євангельські Заповіді, насамперед Заповідь «Не вбий!»», – сказав високопреосвященний. Людина за кермом повинна бути носієм любові й добра. Тому серед прийнятих правил є й такі: «Треба бути милосердним та допомагати ближньому в біді, особливо якщо він став жертвою аварії. На дорозі захищай більш слабких та допомагай менш кваліфікованим водіям».

*Закінчення на 6 стор.*



СВЯТИНІ ВОЛИНИ

# ЗАДЛЯ СПАСІННЯ

## До свята Богородиці

11 жовтня архієпископ Луцький і Волинський Михаїл освятив новозбудований храм Покрови Пресвятої Богородиці в с. Фалемичі Володимирського деканату. Під час освячення, Божественної Літургії та хресного ходу з владикою співслужили районний декан протоієрей Євген Шевчук, володимир-

щоб помолитися. Цим святим місцем опікувалося православне Чеснохресне братство. Та за радянських часів, у 1961 році, каплицю було знесено, а в новопорядженому сквері поставлено погруддя комуністичному діячеві.

Не раз на патріотичних зібраннях, у пресі ще від кінця 80-х порушували питання про відновлення каплиці. На місці зруйнованого Божого дому було встановлено пам'ятний хрест. І ось тепер група ініціаторів, зокрема депутат міської ради Любов Ганейчук, узялася за діло. Архієпископ Михаїл, духовна консисторія гаряче підтримали цей почин.

17 жовтня високопреосвященний освятив хрест і місце під будівництво каплиці Волинської ікони Божої Матері у цьому сквері. З архієреєм співслужили канцлер протоієрей Микола Цап, декан кафедрального Троїцького собору протоієрей



Храм у Фалемичах. Світлина Данила Зінкевича

ський міський декан протоієрей Юрій Пилипець, настоятель парафії протоієрей Микола Гнідець та інші священнослужителі.

Це вже третій храм за історію Фалемич (попередній згорів у війну). Його зводили досить довго, але тепер є на що подивитись: як для села на шістьдесят дворів – це велична храмина. Тож високопреосвященний у проповіді порівняв її спорудження із вагітністю жінки, яка після важких пологів радіє дитяті, знає, що має для кого жити і надіється, що дитина принесе їй багато втіхи. Адже дім Божий – це пряма дорога до Царства Небесного, а це нагорода на тім світі за наші земні труди.

Втім, були цього дня і земні нагороди: отцеві Миколі архієрею за церковні заслуги вручив хреста із прикрасами, усю громаду удостоїв благословенної грамоти. Усю громаду – бо трудно було виокремити старання когось одного на зведенні храму. Але згадали добрим словом чималий внесок голови приватного підприємства «П'ятидні» Валерія Діброви, колишнього директора Володимирського консервного заводу Віктора Скромного, сім'ї Войтюків із того ж міста.

З усіма селянами молилися голова районної ради Андрій Онищук, голова Зимненської сільради, до якої належать Фалемичі, В'ячеслав Католик.

## Насамперед – про своє

Старші лучани ще пам'ятають каплицю на честь Іверської ікони Божої Матері, що з 1894 року стояла на теперішній вулиці Лесі Українки. Пам'ятають, бо за Польщі тут проходили молебні перед початком навчального року, сюди заходили дорогою,

Микола Нецкар, старший капелан єпархії протоієрей Олександр Безкоровайний, священнослужителі собору Святої Трійці та Луцького міського деканату.

Чому ж відроджувана каплиця матиме іншу назву? Владика відповів на це так: «Усякий образ Матінки Божої прославляє її та слугує для нашої молитви. Але кожному народові, кожному краю мусять бу-



Капличка в аграрному коледжі Світлина священника Андрія Шевчука

ти ближчими свої реліквії. На жаль, за імперських часів і держава, і Церква насаджували переважно набутки російського Православ'я. Тож волинняни краще знають, наприклад, святих Серафима Саровського чи Сергія Радонезького (а це справді великі угодники Божі), ніж волинських святих. Знають, коли день Казанської ікони Богородиці (а це справді видатна святиня), але рідко хто знає, коли день ікони Волинської. У нашій єпархії нема жодного храму на честь Волинської ікони! Тому ця каплиця нехай зветься так. А Іверський образ хай більше вшановують православні Грузії (Іверія – давня назва цієї країни), звідки він по-



Тут постане каплиця Волинської ікони Богоматері. Світлина Леоніда Максимова



У Баківцях. Світлина Данила Зінкевича

ходить, Росії, бо в Москві є його шанована копія, тощо».

Волинська ікона Божої Матері (XIV ст.) довгий час перебувала в Покровському храмі Луцька. У 1962 році її було забрано на реставрацію, тепер образ експонується у Національному художньому музеї України в Києві (ним розпочинається експозиція).

Паломницька служба нашої єпархії планує внести відвідання цієї реліквії до програми прощ. Останніми роками волинняни порушують питання про повернення святині у наш край на постійне експонування в Музеї волинської ікони в обласному центрі.

## Володимирський у Володимирі

18 жовтня архієпископ Михаїл освятив у Володимирі новозбудований храм Рівноапостольного князя Володимира. Під час відправи чину освячення, Божественної Літургії та хресного ходу із владикою співслужили міський декан протоієрей Юрій Пилипець, районний декан протоієрей Євген Шевчук, настоятель парафії священник Юрій Пікула, інші священнослужителі.

Храм зведено доволі швидко: за три роки. Головними спонсорами будівництва були власник підприємства «Агросвіт» Євген Шелепіна (цього дня його владика нагородив орденом Святого князя Володимира), власник Володимирського цукрового заводу Юрій Келестин і директор цього підприємства Юрій Паращук (ордени Юрія Переможця). Було й чимало інших благодійників, яких високопреосвященний нагородив благословенними грамотами. Такою ж грамотою відзначив архієрей усю громаду в цілому. Самого ж настоятеля архієпископ підніс до сану протоієрея.

Досі у місті Володимира ніколи не було храму на його честь. Владика у проповіді наголосив на важливості головної справи великого князя – хрещення Русі-України, на потребі кожного православного в міру своїх сил продовжувати й поглиблювати діло святого Володимира.

## Для молоді

27 жовтня у Володимирському аграрному коледжі освячено капличку Великомученика Димитрія Солунського. Богослужіння відправили міський і районний декани протоієрей Юрій Пилипець та Євген Шевчук разом із місцевими священнослужителями. З ними молилися директор Олександр Коновалюк, викладачі й студенти.

Як повідомив єпархіяльній прес-службі священник Андрій Шевчук, божничка поставила з ініціативи директора коледжу, а також бухгалтерки Наталії Ковальчук. А втілити ідею допомогли підприємства і підприємці міста й району.

Після освячення отці декани у вітальних словах наголосили на важливості духовного виховання молоді.

## Нове свято в Баківцях

Село Баківці Луцького районного деканату колись було переважно чеським, а ве-

лика частина волинських чехів сповідувала Православ'я і навіть мала окремого єпископа. Утім, немало чехів живуть тут і донині, вже після повоєнного обміну населенням.

Проте у Баківцях церкви ніколи не було. Кажуть, лишень один із селян нібито мав благословення сповняти окремі церковні обряди (на його обійсті був і колодязь для водосвяття). Ходили ж баковецькі люди в сусідні Озеряни до храму Казанської ікони Богородиці Московського Патріархату. Коли ж вирішили, що час мати свій Божий дім, дійшли думки не будувати його, а прилаштувати під храм оту чеську оселю. У ній на той час було кафе, тож громада викупила будинок у райспоживспілки.

Багато потрудилися, згадує настоятель парафії священник Георгій Лагановський, та й тепер трудяться на Господній ниві голова сільради Руслана Пастерук зі своїм чоловіком Павлом (старостою громади), секретар сільради Галина Косик, колишній директор місцевого радгоспу «Перемога» Віталій Ткачук і теперішній директор Олег Яворський. Рушійною силою громади називає о. Георгій Віталію Прилепу, Ніну Андрієнко, Діну Гнатюк, Раїсу Мозолок, Леоніда й Олену Ганюків, Надію Воюту. Не можна не згадати й цілі родини хористів Столярчук і Кравчук.



Володимирська церква. Світлина Данила Зінкевича

Після відповідних робіт у 1999 році церкву, теж Казанської ікони, було освячено ієрейським чином (священником із благословення архієрея). Отже, поруч з'явилося два храми з однією назвою.

Давно визрівала думка про перейменування баківської церкви на честь якоїсь української святині. І ось 1 листопада на парафію прибув архієпископ Михаїл. Він освятив храм на честь Волинської ікони Божої Матері. Освятив новий престіл. Освятив, до речі, і той старий колодязь. Під час Божественної Літургії та хресної ходи навколо божниці з владикою співслужили декан протоієрей Володимир Присяжнюк, о. Георгій, інші священнослужителі. Високопреосвященний виголосив проповідь про важливість храму у спасінні людини.

Усіх згаданих вище трудівників архієрей нагородив благословенними грамотами, а отця настоятеля – хрестом із прикрасами. Тож надалі у Баківцях буде новий престольний празник – 13 липня, коли вшановується Волинська ікона Богородиці, велика реліквія нашого краю.



## ХРОНІКА

Закінчення. Початок на 2 стор.

### У семінарії

17 листопада ректор протоієрей Ігор Швець взяв участь у черговому засіданні Учбового комітету Київського Патріархату. Засідання вів голова Комітету ректор Київської православної богословської академії митрополит Димитрій (Рудюк). Обговорювалися нагальні питання діяльності навчальних закладів нашої Церкви, зокрема, їх акредитації, інспекторські перевірки. Не оминули й питань забезпечення підручниками, дисципліни студентів, матеріального забезпечення викладачів.

Того ж дня на засіданні вченої ради Київської православної богословської академії (КПБА) відбувся захист дисертації на здобуття вченого ступеня кандидата богословських наук священника Миколи Цап'юка, викладача Волинської духовної семінарії (ВДС). Тема дисертаційного дослідження молодого теолога – «Формування еклезіологічної доктрини в донікейський період». Науковим керівником був професор, протоієрей Петро Зінич. Окрім членів вченої ради, під час захисту були присутні представники ВДС – кандидати богословських наук протоієрей Ігор Швець (ректор) і Василь Лозовицький (проректор).

Отець Микола закінчив Волинську семінарію, Київську духовну академію, Національний університет «Острозька академія», аспірантуру в КПБА. Ці навчальні заклади можна вважати сходинками до здобуття нинішнього звання.

Дисертацію написано на досить цікаву тему. Адже донікейський період (тобто час перед Вселенським Собором, що відбувся 325 року в місті Нікея) – дуже важливий етап у формуванні православного вчення про Церкву (слово «Екклесія» по-грецьки означає «Церква»). Актуальність дисертації зумовлена тим, що різноманітні протестантські течії, новітні секти прагнуть у своїх доктринах виводити спадковість від Церкви перших віків Християнства. Тож у науковій роботі на основі новозаповітних писань і святоотцівської спадщини цього періоду доводиться, що сучасне Православ'я найбільше зберегло дух віри Христової та устрій Церкви того часу.

Мову цієї дисертації не назвеш сучасною академічною. Тож автор має намір підготувати її до видання для ширшого кола читачів. А ще кандидат богословських наук хоче штурмувати наступну вершину – стати доктором. Боже помагай!

### У Луцькому міському деканаті

19 листопада в приміщенні «Луцькавтороду» відбувся круглий стіл представників громадських організацій України й Польщі щодо виконання Програми соціальної та професійної адаптації уразливих груп населення України до ринкових умов та європейських стандартів «Європа для людей». Ішлося насамперед про заходи, які мають пом'якшити вплив світової фінансово-економічної кризи, щоб рівень життя населення не погіршився.

У круглому столі з благословення архієпископа Михаїла взяв участь священник Микола Савчук, настоятель Благовіщенської парафії. Виступаючи, він сказав, що запорукою зменшення негативного впливу кризи є наша духовність. Тож людина, яка передусім прагне любити Бога і ближнього, має піклуватися, щоб найуразливіші верстви населення не були скривджені.

26 листопада єпархіяльний архієрей очолив храмовий празник парафії Святителя Йоана Золотоустого в Луцьку. Під час Божественної Літургії у пристосованому приміщенні та хресного ходу навколо храму, що споруджують неподалік, із владикою співслужили канцлер протоієрей Микола Цап, обласний і міський декан протоієрей Іван Семенюк, настоя-

### ПОСТАТІ

## ІВАН МАЗЕПА І ВОЛИНЬ\*

### Триста років тому великий гетьман упокоївся в Бозі

Упродовж віків багато визначних постатей нашого народу пов'язано з Волинською землею. І не лише через народження, проживання, перебування, а насамперед через святі справи, які робили вони на нашій землі в ім'я Бога й України. Натомість волиняни свято беруть пам'ять про них і в молитвах поминають їх. Гетьман І. Мазепа в тому переліку займає одне з почесніших місць.

Ім'я Івана Степановича Мазепа (1640–1709), гетьмана України (1687–1709), одного з її найвизначніших синів у боротьбі за волю рідного народу, нашої Церкви, пов'язано з історичною Волиною насамперед його богоугодними справами.

Історичні джерела дозволяють скласти цілу мережу міст і місцевостей історичної Волині, в яких під час Північної війни побував гетьман Іван Мазепа: Любар, Вишневець, Крем'янець, Збараж, Дубно, Біла Криниця, Заславль, Луцьк, Рівне, Степань, Губків тощо. Щодо інших, то можна говорити й про духовну присутність.

У 1704 році шведський король Карл XII захопив Львів, а на Галичину і Волинь, зокрема на Почаївський монастир, наклав велику контрибуцію. У разі відмови сплатити її шведи погрожували спалити цю найбільшу святиню Волині. «Тоді на оборону Почаєва, – пише митрополит Іларіон, – виступив гетьман Іван Мазепа, він заступився за монастиря, а Почаївський ігумен Йосип Саєвич усе най-

гетьмана Мазепа, великого мецената освіти й мистецтва в історії українського народу і його Церкви».

Ця «золота доба» в нашій Церкві, освіті, культурі, мистецтві за гетьмана Мазепа значною мірою торкнулася й історичної Волині – її монастирів і храмів, її духовного життя.

На світлій пам'яті гетьмана Івана Мазепа московська Церква з наказу царя Петра I наклала так звану анафему, тобто відлучення; акт цей не був церковний, а політичний. І лише з початків відновлення української незалежності, 10 липня 1918 року, на цвинтарі київського собору Святої Софії відбулась урочиста панахида по рабу Божому Іванові – вперше після великої трагедії українського народу під Полтавою та трагічної смерті на чужині славетного гетьмана.

За Ризьким договором 1921 року між польською Росією і Польщею Західна Волинь опинилась у складі Польської держави, в якій більше 3 мільйонів українців належали до Православної Церкви (від 13 листопада 1924 року стала називатися Автокефальна Православна церква в Польщі). Її Синод не міг скасувати беззаконний царський акт про анафему, бо він відбувся в іншій автокефальній Церкві. Але звернення послів (депутатів) від Української парламентської репрезентації Волині до митрополита Діонісія і Синоду про зняття анафemi з гетьмана Івана Мазепа змусили церковну ієрархію дати мовчазну згоду на проведення панахид у храмах Божих Волині й цілої Польщі. На це широко відгукнулася тогочасна преса, і не лише українська, а й польська, зокрема газети «Час» у Кракові, «Кур'єр Віленський» за 1933 рік; фрагменти цих статей передрукувала «Українська нива», яка виходила в Луцьку.

Але ще до цього на прохання православних свідомих українців панахида по гетьману відправляло греко- та римо-католицьке духовенство в ряді волинських міст і Варшаві. Ці події налякали православну промовську ієрархію в Польщі, і вона змушена була благословити панахиди по гетьману Іванові Мазепі.

Першу таку панахиду на Волині відслужив о. Павло Пащевський, настоятель луцької парафії братської церкви в ім'я Чесного і Животворящого Хреста Господнього, колишній капелан армії УНР, який перший на Луччині українизував служби Божі. Панахида відбулась 12 березня 1933 року. Численні вірні молилися разом з настоятелем за спокій душі великого гетьмана, а о. Павло виголосив проповідь, повну патріотизму, любові українського народу до свого великого сина.

З того часу в храмах Волині, де настоятелями були свідомі українські священники, щороку правили панахиди за спокій душі гетьмана І. Мазепа – в містах Луцьку, Рівному, Крем'янці, Дубні, Острозі, Корці, Здолбунові, Костополі, у селах. Про одну з них, 5 березня 1933 року в селі Воютин біля Луцька, подаємо невеликий фрагмент із тогочасної української преси.

«Дякуючи своїй рідній Парламентській репрезентації, яка спромоглася на те, що Св. Синод дав дозвіл молитися за душу блаженної пам'яті гетьмана Мазепа, панахиду в місцевому храмі провів її настоятель о. Михайло Попель. Панахида мала характер урочисто-жалібний, заздалегідь церква була освічена, біля аналога, де відправлялася панахида, вишикувалися рядами сестриці і братчики зі свічками, співав добре злагоджений хор, а коли заспівали „Вічна пам'ять“, всі впали навколiшки...».

Наші країни шанували великого гетьмана. Так, у Рівному на його честь назвали народну школу; у 30-х роках на Волині відбувалися щорічно урочисті академії пам'яті Івана Мазепа (зокрема у Крем'янці заходами української гімназії).

Володимир РОЖКО, історик-архівист

\* Друкується у скороченні.

тель протоієрей Петро Атаманів, численне місцеве духовенство. Гостей вітали: ліцейний клас і духовий оркестр школи-інтернату, на території якого розміщено ці Божі доми, учні недільної школи.

У проповіді владики, зокрема, сказав: «Щороку цього дня ми споминаємо великого подвижника Христової віри Йоана Золотоустого. Десятки разів на рік ми служимо Богові Літургію, яку впорядкував цей святий, читаємо його молитви. Але щоразу відкриваємо нові й нові грані у вже, здавалося б, добре відомих текстах. У спадщині цього угодника християни завжди черпали натхнення, його життя завжди було прикладом, що не тьмяніє у віках. І для нас цей святець нехай буде взірцем християнського служіння», – сказав високопреосвященний.

Архієрей нагородив благословенними грамотами осіб, котрі найбільше допомагають у зведенні храму: директора Луцького автозаводу Володимира Гунчика, підприємців Віктора Ящука, Василя Поповича, Віктора Тивонюка, депутата міської ради Олександра Пилиповича. У святкуванні взяли участь інші численні меценати.

### У кафедральному соборі

25 листопада декан протоієрей Микола Нецкар і священнослужителі кафедрального собору Святої Трійці взяли участь у годині пам'яті голови (президента) Центральної ради Української Народної Республіки Михайла Грушевського у зв'язку з 75-річчям від дня його упокоєння. Захід проведено перед пам'ятником цьому видатному українцеві в Луцьку. Він розпочався заупокійною літєю (короткою усердною молитвою). Відтак його учасники – члени патріотичних партій, ліцеїсти – виголосили слово шани. У заході взяли участь голова облдержадміністрації Микола Романюк та інші посадовці.

### Помолімося!

26 листопада архієпископ благословив деканам, настоятелям парафій у День пам'яті жертв голодоморів та політичних репресій відправити Божественні Літургії та поминальні богослужіння. Також владики закликав духовенство й мирян взяти участь у загальноукраїнській акції, поставивши на підвіконні домівок запалені свічки.

28 листопада у Луцьку від кафедрального собору рушив хресний хід. Архієрей, священнослужителі кафедрального собору Святої Трійці, міського деканату, отці капелани обласного центру, викладачі й вихованці Волинської духовної семінарії, очільники обласної і міської влади, представники громадськості й багато небайдужих лучан пройшли вулицею Лесі Українки до площі Братський Міст. Після короткої молитви біля Хрестовоздвиженського храму перед каменем на місці майбутнього пам'ятника Християнському милосерддю волинян, які рятували від Голодомору українців з УРСР, скорботна хода прибула до Замкового майдану. Тут архієпископ Михаїл очолив заупокійну літєю. На завершення заходу учасники долучилися до загальноукраїнської акції «Запали свічку», виклавши на бруківці хрест із запалених лампадок, свічок і пшеничних колосків.

Такі ж богослужіння проведено по всій єпархії. Зокрема, як повідомив священник Андрій Шевчук, у Володимирі людина хресна хода пройшла вулицями міста від собору Різдва Христового до символічної могили жертвам голодомору. Молитву за спокій душ невинно загиблих українців піднесли священники на чолі з районним деканом протоієреєм Євгеном Шевчуком. А декан протоієрей Олег Ткачусь із духовенством освятить у Ківерцях перший в області пам'ятник, присвячений полеглим у ті часи.

Інформаційна служба єпархії

Докладніше про ці та інші події з життя єпархії – в інтернеті, на офіційному сайті [www.pravoslavja.lutsk.ua](http://www.pravoslavja.lutsk.ua) у розділі «Новини»





ПОВЧАННЯ

# ЧЕРЕЗ ЧЕРВОНЕ МОРЕ

Євреї, вийшовши з Єгипту, вирушили до Червоного моря. Їх було дуже багато. Шістсот тисяч самих лише чоловіків, з якими були жінки та діти. Фараон подумав, що він допустився помилки, відпустивши так багато рабів-робітників, і вирішив повернути їх назад. Він кинувся навздогін, узявши багато вершників і колісниць.



Коли євреї побачили, що їх переслідує грізне військо фараона, то дуже злякалися. Вони почали нарікати на Мойсея за те, що він, мовляв, привів їх, щоб вони померли в пустелі. Але Мойсей сказав народу: «Не бійтеся, стійте – і ви побачите, як Господь урятує вас сьогодні». Стоп у вигляді хмари став позаду євреїв і сховав їх від єгиптян. Цей стоп освітлював шлях втікачам, а переслідувачам навпаки – робив затемнення.

Мойсей мав таку чисту душу, що коли звертався до Бога в молитві, то чув від Господа відповідь. Бог сказав йому підняти жезл, простягнути над морем і розділити його. Після того як Мойсей підняв жезл і простяг руку свою над морем, Бог послав такий сильний вітер, що морські води розступилися й утворилася суха дорога. Сини Ізраїля пішли по сухому дну моря, з подивом роздивляючись воду, яка стояла праворуч і ліворуч, наче стіни. Це було великим чудом. Єгиптяни теж рушили по морському дну, але Бог зробив так, що їхні колісниць і їхали дуже повільно. Єгиптяни злякалися, зрозуміли, що Бог заступається за євреїв і вирішили рятуватися втечею, але було пізно. Коли ізраїльтяни вже стояли на протилежному березі Червоного моря, Творець звелів Мойсеєві знову простягнути руку із жезлом над морем. Господь сказав: «Нехай повернуться води на єгиптян, на їхні колісниць і вершників!» Так і сталося. Вода повернулася на своє місце і покрила єгиптян, затоплюючи людей і коней. Жодного з переслідувачів не залишилося в живих.

Тоді ізраїльський народ з великою радістю заспівав подячну пісню своєму Господу Богу – Помічникові й Покровителю.

Ааронова сестра пророчиця Маріам, разом з іншими жінками, грала на музичних інструментах і співала, прославляючи Бога: «Співайте Господу, бо прославився Він, коня і вершника його ввергнув у море».

Перехід євреїв через Червоне море, води якого визволили євреїв від рабства єгипетського, нагадує нам хрещення, через яке ми звільняємось від влади диявола і рабства гріха. Таїнство Хрещення – це священнодійство, в якому віруючий в Ісуса Христа стає християнином. Для цього його три рази занурюють у воду і закликають ім'я Пресвятої Трійці – Отця і Сина і Святого Духа, чим позбавляють від первородного гріха та всіх інших гріхів і людина духовно народжується для вічного життя. Первородний

гріх – це схильності грішити, яку всі люди мають від Адама і Єви. Після хрещення людина починає жити християнським життям, вона стає маленькою частинкою Церкви. Церква Христова – це всі православні християни світу, це велика громада людей, які об'єднані вірою і любов'ю Христовою, скеровуються до спасіння священнослужителями і мають сім таїнств. Таїнствами в Православній Церкві називають священнодійства,

через які Бог дає людям особливу духовну силу – благодать. Оскільки Господь діє таємно, тобто невидимо і невідчутно, то ці священнодійства називають таїнствами. За допомогою благодаті християни можуть менше грішити і робити більше добра.

Перехід євреїв через Червоне море також нагадує нам про те, що Бог піклується про людей, а особливо про тих, які вірять в Нього і слухняні Йому.

**Уважно прочитай повчання. Обери правильні варіанти відповідей на поставлені нижче запитання.**

1. Коли фараон наздоганяв євреїв, Бог звелів Мойсею ...
  - а) вдарити жезлом у скелю; б) простягнути над морем жезл; в) кинути жезл у море.
2. Дякуючи Богові за звільнення від єгиптян, євреї ...
  - а) калялися у своїх гріхах; б) принесли

Господеві жертву; в) співали подячні пісні.

3. Таїнство – це ...
  - а) священнодійство, через яке людина отримує благодать; б) священнодійство, через яке Бог невидимо діє на людину; в) священнодійство, через яке людині подається духовна сила.
4. За допомогою Хрещення людина ...
  - а) очищає своє тіло; б) стає християнином; в) покращує своє здоров'я.

**Розшифруй слова і впиши їх у клітинки. Знайди ці слова у повчанні й поміркую над їх значенням.**

Е=1, В=2, О=3, Ц=4, П=5, Г=6, І=7, Р=8, Д=9, Й=10, Х=11, А=12, И=13, К=14, Ь=15, Т=16, Л=17, Б=18, Н=19.

5	1	8	2	3	8	3	9	19	13	10
6	8	7	11							
4		1		8		14		2		12
18	17	12	6	3	9	12	16	15		

ОПОВІДАННЯ

Одного разу жорстокосердому грізному правителю міста доповіли про те, що один християнин, званий Мірос, замислив його вбити. Правитель негайно послав за ним своїх слуг. Коли християнина привели, то правитель запитав:

- Я дізнався, що ти ганьбиш моє ім'я і задумав погане проти мене.
- Ні, – відповів Мірос, – я не ганьбив тебе. Я називав тебе жорстокосердим, але ти такий і є! Я не задумав погане проти тебе, я лише викривав зло, яке ти робив.
- Негідник! – вигукнув правитель. – За це ти помреш на хресті.
- Я готовий до смерті, – відповів християнин. – Я не буду благодати тебе про помилування! Але дозволь мені, заради Бога, попрощатися із моєю сім'єю. Я залишу свого друга запорукою того, що через три дні повернуся, щоб прийняти смерть.
- Правитель погодився.
- Добре. Я відпускаю тебе, але якщо через три дні ти не повернешся, то я страчу твого друга.
- Правитель не повірив Міросу. «Хай народ дізнається, що християни не дотримуються свого слова», – думав він.
- Засуджений пішов до свого друга, розповів йому все і просив допомогти. Друг із ра-

# СВЯТА ДРУЖБА

дістю погодився. Він обійняв Міросу на прощання і дозволив відвести себе у в'язницю. Він сказав:

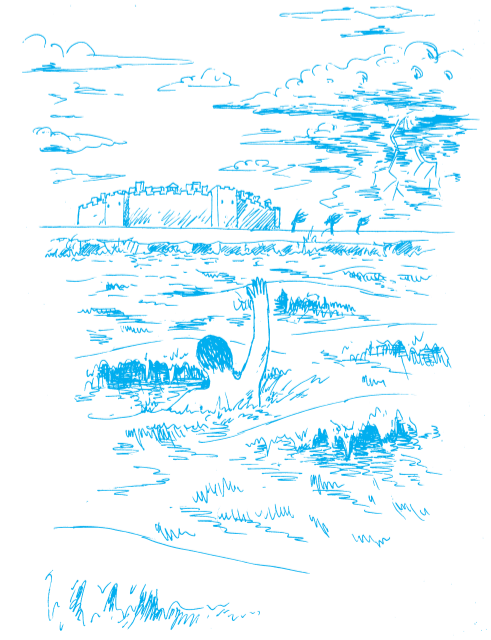
- Якщо мій друг не повернеться, я сам прийму страту.
- Тим часом Мірос поспішив додому. Він розповів, що з ним сталося, попрощався із рідними і сказав:
- Час збігає, тому мушу вас залишити. Бо якщо запізнюся, то загине мій друг.
- Рідні всіма силами старались подовше затримати його біля себе, щоб він запізнився на страту і залишився живий. Але Мірос вивірився від них і швидко вирушив у дорогу.
- Він дуже поспішав, але раптом знявся вітер, загриміло і почалася гроза. Сильна злива понесла з гір потоки води, заливаючи все на своєму шляху. Перед подорожнім зашуміла річка, піднялись високі хвилі і знесли міст.
- Страдалець кидався берегом і не бачив порятунку. Він упав на коліна і благав Бога допомогти йому. Після цього сміливо кинувся у воду і переплив ріку.
- Недалеко Мірос відійшов од річки, як йо-

го перепинили розбійники, наставивши на нього зброю.

- У мене нічого нема, окрім мого життя, але і воно мені не належить. Я мушу зволити мого друга, – сказав бідолаха. Він звернувся до розбійників такий благальний погляд, що вони змиливались і відпустили його.
- Наступним випробуванням на шляху Мірос стала страшна спека. Знесилений і спраглий, він впав на коліна і молив Бога про допомогу. Раптом почув дзюрчання струмочка. Підповз до нього і холодною водою освіжив своє спрагле тіло, набрався сил.
- Закінчувався третій день. Мірос, знесилений, на закривавлених ногах, поспішав у місто. Коли він потрапив на площу, друга вже вели на страту. Мірос кричав і благав зупинитись. Люди стримували його і радили рятуватися самому. Але він кричав ще голосніше. Кати почули – і страту було зупинено. Люди не могли без сліз дивитись, як друзі кинулись обіймати один одного. Правитель настільки розчулився, що наказав відмінити страту.

– Вони перемогли моє серце. Я бачу, що це свята дружба.

З цієї розповіді ми дізналися, що справжня дружба перевіряється в біді, і що тих, кому допомагає Бог, не зупинять ніякі перешкоди.





## ЛИСТ ДО РЕДАКЦІЇ

## Це місце обрала Божа Матір

2 листопада виповнився рік від часу освячення владику Михаїлом тимчасової каплиці та закладення наріжного каменя храму Покрови Божої Матері у селищі Головно Любомльського деканату (настоятель – протоієрей Святослав Нюня).

Місце спорудження вибрано не випадково. Побожній стариці, що проживає поряд церковці, рабі Божій Теклі було видіння. Вона побачила на берізі поряд із церквою ікону, з якої до неї зійшла жінка в блакитному одязі з покритою головою. В ній вона впізнала Богородицю, Яка попросила, щоб селянка не випасала там своє стадо, бо це місце Вона обрала для молитви.

Спершу молилися у зруйнованій каплиці на місцевому цвинтарі, по суті – просто неба. Але і там Господь утішив нас. Не забудемо, як прилітали соловейки, сідали на стіни каплиці і співали разом з молодіжним хором Божественну Літургію. Хвала Богу, підносила вона до Неба тією мовою, якої навчила рідна матір.

Громада виробила всю документацію на землю, розробила проект Покровської церкви і з Божою милістю та благословінням Патріарха Філарета за отримані з його рук перші п'ять тисяч гривень почала заливати фундамент.

А нещодавно собором священників було урочисто освячено дзвони – дарунок родини Д. Т. Шлапи. Коли їх установили на дзві-

ницю – божественний передзвон улився в молитву «Боже, Великий, Єдиний...», яку заспівав церковний хор. Невинні дитячі уста благали в Бога долі, єдності, миру для народу України.

Парафія молитовно дякує всім, хто долучається до відродження ще однієї української святині. Просимо надсилати пожертви за такими реквізитами: р/р 26000060514790, Приватбанк, МФО 303440, ідент. код: 1890310812 (Для Покровського храму смт. Головне).

Маріанна НЮНЯ

## Храм із давнини

У Луцьку (просп. Соборності, 8а) розпочали будівництво унікальної для України церкви Благовіщення Пресвятої Богородиці. Це майбутній храм-музей, який має постати за історичними кресленнями церков Миколаївської у селі Мильці Старовижівського деканату, Успенської в селі Зимно Володимирського, Троїцької в Межиріччя й Богоявленської в Острозі на Рівненщині. Дослідження проводили спеціалісти Київського інституту «Укр-проектреставрація» на чолі із заслуженим архітектором України Євгеном Осадчим.

За свідченнями історичних джерел та переказами старожилів, на цьому місці з XVI до середини XIX століть стояла каплиця на честь Пресвятої Богородиці.

Тісна співпраця громади з Волинським краєзнавчим музеєм, особливо зі спеціалі-

тами Музею волинської ікони, дає змогу відтворити багатство внутрішньої оздобы храмів XVI століття, коли розквітав волинський іконопис, настінний розпис, іконостас, різьблення. Тож наша громада вирішила не просто відновити історичну справедливість, а й у майбутньому храмі відтворити мистецтво давньої Волині. Згодом Боже благословення зійшло на це місце через мироточіння обратора святиителя Луки Кримського і через численні зцілення вірних від святого мира, що й підтвердило необхідність спорудження тут святині. Будівництво благословив Патріарх Філарет.

Храм будують в густонаселеному районі Луцька – поруч школи, дитсадку, державні установи. Тому ця споруда, крім духовної і пізнавальної цінностей, сподіваємося, буде спонукати до патріотизму, плекати національну свідомість, розвивати почуття прекрасного.

Зважаючи на це, Благовіщенська громада просить усіх небайдужих до духовного і матеріального відродження України і її Православної Церкви надати посильну фінансову та матеріальну допомогу на цю Богоугодну справу. Кошти можна переказувати на такі реквізити: р/р 26007055487170 у ВГРУ ПриватБанк, МФО 303440, код 339908410.

Микола САВЧУК,  
настоятель Благовіщенської  
парафії в Луцьку

## ОФІЦІЙНО



## Священника Йосипа

Гнатюка звільнено від обов'язків настоятеля парафії Мучениці Параскеви-П'ятниці в с. Милуші Луцького райдеку. і призначено другим священником цієї парафії (указ № 68 від 7 жовтня 2009 р.), а її настоятелем – священника Богдана Репінювського (указ № 69 від 7 жовтня 2009 р.).

Священника Володимира Красенка звільнено від обов'язків настоятеля парафії Апостолів Петра й Павла в с. Коршівці Луцького райдеку. (указ № 75 від 8 жовтня 2009 р.).

Протоієрея Василя Неліпу звільнено від обов'язків настоятеля парафії Святителя Миколая Чудотворця в с. Жидичин Ківерецького дек. (указ № 79 від 8 жовтня 2009 р.) і призначено священником собору Покрови Пресвятої Богородиці в Ківерцях (указ № 81 від 8 жовтня 2009 р.).

Священника Володимира Горбачука зараховано в штат єпархії і призначено настоятелем парафії Святителя Миколая Чудотворця в с. Жидичин Ківерецького дек. (указ № 78 від 8 жовтня 2009 р.).

Священника Ростислава Гроня призначено настоятелем парафії Рівноапостольної княгині Ольги в с. Хрипаличі та священником парафії Покрови Пресвятої Богородиці в с. П'ятидні Володимирського райдеку. (указ № 83 від 19 жовтня 2009 р.).

Аби вдосконалити й посилити інформаційну та видавничу діяльність єпархії, архієпископ Луцький і Волинський Михаїл створив нові й реорганізував деякі старі підрозділи духовної консисторії, затвердивши їхні установчі документи. Прес-службу єпархії розділено на три окремих відділи: інформаційну службу, головним редактором якої призначено Віктора Гребенюка, власне прес-службу та редакцію сайту Pravoslavja.lutsk.ua. Загальне ж керівництво і координацію цих відділів, а також редакції газети «Волинські єпархіяльні відомості» й видавничого відділу «Ключі» здійснюватиме Інформаційно-видавничий центр єпархії. Цей новостворений підрозділ відтепер відповідатиме за організацію і забезпечення інформаційної та видавничої діяльності консисторії і всієї єпархії відповідно до потреб Церкви, використовуючи всі не заборонені законодавством України види та форми поширення інформації. Головою центру призначено протоієрея Віталія Собка (указ № 85 від 5 листопада 2009 р.).

Ігумену Марію (Ігнатенко) звільнено від обов'язків намісника жіночого монастиря Святителя Василя Великого в Луцьку (указ № 87 від 9 листопада 2009 р.), а монахиню Анастасію (Заруденць) призначено на цю посаду (указ № 91 від 12 листопада 2009 р.).

Священника Олександра Ілляка звільнено від обов'язків настоятеля парафії Великомученика Пантелеймона Цілителя в с. Відуті Турійського дек. з правом переходу в іншу єпархію (указ № 89 від 11 листопада 2009 р.), а священника Володимира Новіцького призначено на цю посаду (указ № 90 від 12 листопада 2009 р.).

Протоієрею Ігореві Цибу, клірикові парафії Благовіщення Пресвятої Богородиці в Ковелі оголошено догану за порушення церковного уставу (указ № 92 від 17 листопада 2009 р.).

Протоієрею Ігореві Цибу, клірикові парафії Благовіщення Пресвятої Богородиці в Ковелі оголошено догану за порушення церковного уставу (указ № 92 від 17 листопада 2009 р.).

настоятелю храму Успіння Пресвятої Богородиці в с. Духе Рожищенського дек., 9 січня – 5 років священничого служіння;

священнику Іванові Боровому, клірикові собору Святого Духа в Нововолинську, 16 січня – 30 років;

священнику Вікторові Ліпчику, настоятелю парафії Покрови Пресвятої Богородиці в с. Хорохорин Луцького райдеку., 25 січня – 35 років;

священнику Миколі Сегету, настоятелю парафії Успіння Пресвятої Богородиці в с. В'язівно та Апостолів Петра й Павла в с. Проходи Любешівського дек., 30 січня – 5 років священничого служіння.

Широкосердно вітаємо священнослужителів і парафіян! Божого благословення, міцного духовного й тілесного здоров'я та всіляких гараздів!

протоієрею Володимирові Подольцю, старості кафедрального собору Святої Трійці в Луцьку, 5 грудня – 15 років священничого служіння;

священнику Олександрові Лосеву, настоятелю парафії Різдва святого Йоана Предтечі в с. Нові Червища Камінь-Каширського дек., 11 грудня – 35 років;

священнику Василеві Васильківу, настоятелю парафії Мучениці Параскеви-П'ятниці в с. Литовеж Іваничівського дек., 21 грудня – 45 років;

священнику Борисові Наумчуку, настоятелю парафії Апостола Йоана Богослова в с. Охнівка Володимирського райдеку., 23 грудня – 25 років;

священнику Йосипові Гнатюку, клірикові парафії Мучениці Параскеви-П'ятниці в с. Милуші Луцького райдеку., 1 січня – 70 років;

священнику Артемові Кованському,

роздрібний склад-магазин. Тут можна придбати всю церковну утвар, ікони, священничий одяг, богослужбову та іншу духовну літературу тощо. Магазин працює в понеділок-п'ятницю з 10 до 18 год., в суботу – з 10 до 15 год. Обідня перерва з 13 до 14-ї. За довідками звертатися до Богдана Тишкевича, тел. (066) 217-25-58.

• Виконуємо реставрацію та розпис храмів, а також реставрацію, позолоту, посріблення євхаристійних наборів: чаш, дискосів, лжиць та іншого церковного начиння. Тел. (050) 660-53-19.

Кана Галілейська – гора Фавор – біблійна Галілея – Ярденіт – гора Сіон – Ейн-Карем-Віфлієм – Єрусалим – Віфанія – Юдейська пустеля – Єрихон – Мертве море – Ейлад – Лідда – гора Синай (Єгипет). Подання документів на відкриття візи – до 20 січня. Орієнтовна вартість поїздки – 1450 доларів США (переліт, проживання, дворазове харчування, транспорт, страховка тощо).

Виїзд на всі прощі – від Свято-Троїцького собору в Луцьку. Докладніша інформація та реєстрація – у паломницькій службі єпархії (головна координаторка Лариса Савчук) за тел. (0332) 71-83-77.

## ВІТАННЯ

## Висвячено

Іподиякона Владислава Вілкова 30 вересня – на диякона.

## Ювілеї

Храму Зачаття праведною Анною Пресвятої Богородиці в с. Підбереззя Горохівського дек. (настоятель – священник Василь Ревага) – 365 років від завершення будівництва;

храмам Святителя й чудотворця Миколая: в Горохові (протоієрей Роман Янів) – 10 років від освячення місця під будівництво, в с. Колодяжне Ковельського райдеку. (священик Іван Оринчак) – 10 років від освячення місця під будівництво, в с. Мстишин Луцького райдеку. (священик Олександр Литвяк) 19 грудня – 5 років від освячення;

собору Різдва Христового у Володимирі (протоієрей Микола Удуд) – 165 років від освячення місця під будівництво;

## ОГОЛОШЕННЯ

• Виготовимо на замовлення плащаниці, композиції різдвяного вертепу, голгофи, Воскресіння. Тел.: (050) 690-48-05, (0332) 82-51-26. Запитувати Івана чи Ірину.

• Якщо Ви бажаєте отримати відповіді на запитання, практичні поради з християнського життя, почути змістовне тлумачення Біблії, – запрошуємо в нижній храм кафедрального собору Святої Трійці на духовні заняття священника Андрія Ротченкова. Початок о 15 годині щонеділі.

• У Луцьку, по просп. Волі, 2 працює єпархіяльний оптово-

## ПАЛОМНИЦТВА

13 грудня – до Троянецької чудотворної ікони Божої Матері (с. Троянець Ківерецького деканату). Зголошуватися до 12 грудня. Виїзд о 13.00. Повернення – о 17.00. Вартість поїздки 20 грн.

18 грудня – до чоловічого монастиря Святителя Миколая Чудотворця в с. Жидичин Ківерецького р-ну. Зголошуватися до 17 грудня. Виїзд о 17.00. Повернення – о 20.00. Вартість поїздки 10 грн.

20 грудня – до святинь Володимира: собор і монастир Різдва Христового – Юр'ївська церква – Василівська церква – Успенський собор – Зимненський монастир. Зголошуватися до 19 грудня. Виїзд о 7.00. Повернення – о 21.00. Вартість поїздки 55 грн.

26 грудня – до святинь Києва: Печерська лавра – Феодосіївський, Введенський, Видубицький, Іонівський, Михайлівський Золотоверхий монастирі – Андріївська церква – Володимирський собор (Патріарша Служба). Зголошуватися до 24 грудня. Виїзд 25 грудня о 23.30. Повернення – 26 грудня о 23.30. Вартість поїздки 150 грн.

1 січня – до почаївських святинь: Почаївська лавра – монастир Святого Духа (колишній лаврський скит) – монаше кладовище – джерело Праведної Анни. Зголошуватися до 31 грудня. Виїзд о 6.30. Повернення – о 19.00. Вартість поїздки 55 грн.

17–25 березня – до святинь Святої Землі: Хайфа – долина Армагедон – Назарет –

Шановні читачі, дорогі брати і сестри! Не використовуйте наш часопис у господарських цілях. Якщо газета Вам уже не потрібна – передайте її ближнім або в бібліотеку

**ВОЛИНСЬКІ ЕПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ**  
Часопис Волинської єпархії Київського Патріархату  
Передплатний індекс 91241  
Засновник і видавець –  
Управління Волинської єпархії Української  
Православної Церкви Київського Патріархату  
www.pravoslavja.lutsk.ua  
Адреса редакції: 43025 м. Луцьк,  
Градний узвіз, 1. Тел./факс: 0332 72-21-82  
pres-sluzhba@ukr.net

Свідоцтво про державну реєстрацію:  
ВЛ № 219 від 03.08.2004 р.  
Віддруковано в МП «Зоря»  
м. Луцьк, просп. Волі, 2, тел. 03322 4-60-38  
Наклад 4000 пр. Ціна за домовленістю  
Зам. № 725 від 2.12.2009 р.

**Головний редактор Андрій ГНАТЮК**  
Редакція:  
протоієрей Віталій СОБКО (заст. головного редактора), священник Андрій РОТЧЕНКОВ (редактор дитячої сторінки), Віктор ГРЕБЕНЮК (літературний редактор і коректор), Олександр БІЛЬЧУК (верстка, «НІЦІАЛ»), Галина МЕЛЬНИК (набір).

При використанні матеріалів часопису для публікації в інших ЗМІ посилання на нього обов'язкове. Редакція не завжди поділяє позиції авторів публікацій, які несуть відповідальність за достовірність поданої інформації, та залишає за собою право редагувати матеріали або не друкувати їх зовсім. Рукописи не рецензуються і не повертаються, листування з читачами – тільки на сторінках газети.